

"De twee kanten
van Janus zijn
heel origineel"

"Een meeslepend en
intrigerend verhaal"

JANUSKOP

"Ook de spreekwoorden en
uitdrukkingen die docent Rob
door elkaar husselt ... grappig
en sterk"

"Er mag de afgelopen tijd behoorlijk
veel over opgroeiende pubers en hun
problemen geschreven zijn, maar de
manier waarop het in Januskop is aan-
gepakt, is erg sterk"

Johan Zonnenberg

JANUSKOP

ZILVER
BRON

Wie dit boek geschreven heeft? Dat is JOHAN ZONNENBERG, die bekend staat om zijn originele en onconventionele verhalen. Hij is dan ook al vaak in de prijzen gevallen en publiceerde eerder de aangrijpende en spannende roman **Stella A-Z** bij Zilverbron. Voor meer informatie over hem en andere (jeugd)boeken kun je terecht op boekenshowcase.nl en op zilverbron.com/auteurs/johan-zonnenberg.html.

© 2014 Johan Zonnenberg
© 2014 Zilverspoor/Zilverbron
Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp: Studio Zilverspoor
Illustratie omslag: Vectomart/shutterstock.com
Grid omslag: LukasMajercik/shutterstock.com
Janus lettertype: [Banana Republic images/shutterstock.com](http://BananaRepublicimages/shutterstock.com)

Typografie: Studio Zilverspoor
Redactie: Jos Weijmer

ISBN 978 94 9076 783 9
NUR 284, 285

www.zilverbron.com
info@zilverbron.com
Facebook: [zilverbron](https://www.facebook.com/zilverbron)
Twitter: [@Zilverbron](https://twitter.com/Zilverbron)

*Droom maar lekker
verder, Romeo!*

1. JANUS	pag. 7
2. JACCO	pag. 12
3. JANUSKOP	pag. 15
4. ROB	pag. 22
5. WES	pag. 40
6. WILLEM	pag. 54
7. WES	pag. 62
8. MARJOLEIN	pag. 67
9. NORGE	pag. 78

1

JANUS

Er gebeuren dingen en meer dingen en dan nóg meer dingen met me die ik helemaal niet wil. Achteraf gezien had ik het allemaal kunnen zien aankomen. Maar toch, ik begrijp er nog steeds helemaal niks van. Daarom droom ik er maar een eind van weg. Dat is veiliger.

Ik zal me even netjes voorstellen, zoals m'n ouders me dat vroeger geleerd hebben: handje geven en je naam noemen. Hallo, ik heet Janus. Vraag me niet wat ik van die naam vind, want dan zeg ik dingen die ik van m'n ouders echt niet geleerd heb.

Die naam heb ik van m'n vader. 'k Bedoel niet dat hij ook zo heet, maar hij heeft die naam voor me verzonnen.

Ik had de pech dat m'n vader aan de universiteit "Griekse en Romeinse Oudheid" gaf. 'Doceerde,' zei hij zelf altijd. Een vader die afgestudeerd is in klasieke goden, is steeds in de wolken. In ieder geval zat hij daar met z'n hoofd, de hele dag door.

De dubbele pech was, dat ik in januari geboren

ben. Toen haalde m'n vader even z'n hoofd uit de wolken, keek naar mij alsof hij blij met me was en zei: 'We noemen hem Janus. Want Janus brengt vrede.'

Niet dat m'n ouders toen ruzie hadden of zo. Dat kwam later, toen ik er al even was.

M'n moeder vond het geen naam voor een kind. Zij wilde me Jacco noemen. Het werd dus Janus.

Intussen ben ik dertien, maar wennen doet het niet. Die naam niet, dat m'n vader is weggegaan niet en het gevoel dat hij wegging om mij niet. Van die dingen dus. Dan droom ik even ver hiervandaan.

In't begin had mijn pa de handen vol aan me. Ik was echt een huilbaby. Janken, man, van 's avonds vroeg tot 's ochtends laat, en 's middags ook weer. Met van die lange uithalen. Alsof ik een hekel aan bed had.

'Volgens mij was je bang dat je dood ging als je je ogen dichtdeed. Dat je dan niet meer wakker zou worden,' zegt m'n moeder. 'En je vader kon daar beslist niet tegen. Die stond een keer boven je wieg te brullen dat hij je wat zou doen als je niet onmiddellijk ophield. Daarna zorgde ik dat ik altijd als eerste bij je bedje stond als je hilde.'

M'n moeder vertelt er graag over. Niet omdat het zo leuk was, maar omdat ze het daardoor over m'n vader kan hebben. Ze mist hem hartstikke, zeker weten. Daarom kookt ze, volgens mij, ook vaak dingen die hij niet lekker vond en ik ook niet lust.

Als ik dan, zal ik maar zeggen, van die slechtgare spruiten naar de rand van m'n bord schuif, kijkt ze me zo halfblij en halfverdrietig aan alsof ze hem weer voor zich ziet zitten.

'Dat wou die vader van je ook niet,' zegt ze met een brok in haar keel.

Ze rent met tranen in haar ogen naar de keuken en snuit daar haar neus luid in een stuk van de keukenrol, want haar zakdoekjes kan ze nooit vinden.

Intussen zit ik in m'n eentje een beetje op m'n bord te knikkeren met keiharde spruiten. Is m'n vader toch weer even terug.

Toen ik na een jaartje uitgehuild was, ging het beter. Dan zat ik bij m'n vader op schoot lekker tegen hem aan en vertelde hij sterke verhalen over zijn goden. Niet dat ik er veel van begreep, maar hij had zo'n diepe stem. Die kwam zo ongeveer bij z'n navel vandaan.

Als hij zachtjes langs m'n oor zat te praten, voelde ik door die bromstem z'n borst tegen m'n rug trillen. Daardoor viel ik als vanzelf in slaap. Maar dat kon m'n vader niet hebben. Ik moest wel blijven luisteren, net als die studenten van hem. Dan werd hij kwaad, pakte me op en gaf me aan m'n moeder met de boodschap: 'Onze Janusslaapkop moet weer nodig naar bed. Doe jij dat maar.'

Aan tafel zat hij altijd vol grapjes over zijn, zoals hij dat noemde, "stuedjes" en over z'n "kleegaas".

Bij het laatste trok hij altijd een vies gezicht. En dan moest hij zelf hard lachen. Waarom, dat begreep ik echt niet. Als hij dat zag, riep m'n vader zoiets van: 'Kom op Janus, kijk eens wat vrolijker. Allemachtig wat een treurhoofd heb je ook. Was het weer eens niet leuk op school?'

Maar hij wachtte nooit op antwoord en ging meteen door met z'n eigen verhaal.

We gingen meestal naar Italië of Griekenland op vakantie. M'n vader trok er elke dag vroeg op uit.

Af en toe zei ik: 'Ik wil mee.'

Dan keek hij geschrokken, zei: 'Nee, dat gaat niet' en ging er als een haas vandoor.

M'n moeder en ik gingen vaak naar het strand of naar het zwembad. Soms vroeg ik: 'Waar is pappa?'

Het antwoord was altijd kort en hetzelfde: 'Goden graven.' En dat was het. Meer niet.

Daarom vond ik het strand leuker dan het zwembad; kon ik op m'n eigen manier naar goden graven. Vond ik best spannend, want je wist maar nooit of er opeens een god - of een leuk klein godje - onderin je kuil tevoorschijn kwam. En dat kon ik dan 's avonds trots aan m'n vader laten zien. Hoefde hij niet zo ver weg te gaan om alleen te graven, dacht ik.

Op m'n achtste hield m'n vader het voor gezien met ons. Hij vertrok van de ene dag op de andere. 's Nachts dus, terwijl ik lag te slapen.

'Met stille trom,' zegt m'n moeder en dan iets dat

volgens mij niet met stille trom kan: 'Het kwam als een donderslag bij heldere hemel.'

Of, vertelt ze aan anderen: 'Hij is met de noorderzon vertrokken.'

Vraag me af of je met de noorderzon naar het zuiden kan, want ik denk dat hij daar weer goden is gaan graven. Vast geen babygodjes. Grote goden.

Vanaf die tijd gebruiken we, nou ja, m'n moeder dus, veel meer keukenrollen en krijg ik vaak te eten wat m'n vader niet lustte.

Af en toe droom ik van de noorderzon. Hoe zal het daar zijn? 't Gekke is, ik weet niet precies waar het is, maar als ik er ben is het daar nooit koud. 't Voelt gewoon goed.

2

JACCO

Hallo, weer even voorstellen. Handje schudden hoeft deze keer niet. Ik ben nu Jacco. Vanaf groep 5 en dat m'n vader als een donderslag bij heldere hemel verdween, heet ik zo. Thuis en op school. Da's dus mooi geregeld. "Janus" is met stille trom afgevoerd.

Intussen weet eigenlijk niemand meer hoe ik echt heet. Alleen m'n meester van groep 8 vroeg het pas nog. Dat kwam zo.

Toen we moesten invullen naar welke school we wilden na groep 8, heb ik een tijdje zitten aarzelen maar toen toch 'gymnasium' ingevuld. Iedereen plat van verbazing. Thuis was dat weer een extra stuk keukenrol, want m'n vader heeft ook 't gym gedaan. M'n moeder helemaal ontroerd en ontregeld.

'Jacco, daar gaan we voor! Wat zou je vader trots zijn als hij dat wist. Je hebt de hersens van hem.'

Dat laatste sloeg echt helemaal nergens op, vind ik.

Hoe dan ook, wat ik wou vertellen is dat m'n mees mij en m'n moeder daarna vraagt 'te komen

praten over Jacco's schoolkeuze.'

'Mijns inziens is Jacco beter op z'n plaats in de havo-brugklas. Als dat goed gaat, kan hij altijd doorstromen naar het vwo en dan de uitdaging van het gymnasium alsnog aangaan,' zegt de meester tegen ons.

M'n moeder kijkt hem vastbesloten aan en zegt: 'Als Jacco graag naar't gym wil (ja, dat wil ik echt) en in de voetsporen van zijn vader wil treden (nou, dat dus echt niet), dan vind ik dat we hem die kans moeten geven (en daar ben ik het weer helemaal mee eens).'

'Waarom wil je eigenlijk naar het gymnasium, Jacco?' vraagt m'n meester.

'Nou, gewoon, 't lijkt me leuk.'

Jahee, 'k ga hem toch niet vertellen dat ik die godenverhalen hartstikke mooi vind. Die goden hebben nooit van z'n leven echt bestaan. Dat weet ik ook wel. Maar ik zit veel liever hoog op de Olympus hun oorlog mee te voeren dan hier beneden de wargames van anderen. Die verhalen! Machtig mooi, man. Alleen, daar heeft m'n meester niks mee te maken.

Mees ziet dat hij niet zomaar nee kan zeggen.

'We zullen de Citotoets afwachten en dan bekijken wat ons definitieve advies wordt.'

M'n moeder kijkt alsof ze de oorlog gewonnen heeft. Zo zie je, Janus brengt vrede.

En ja hoor! M'n Citotoets is uitstekend. De hoogste

score van de hele school, nou ja, groep 8 eigenlijk, want de rest deed niet mee. Zelfs Floris, de bolleboos van de school, van wie iedereen dacht 'die gaat winnen', scoort lager. En die heeft z'n hersens al jaren getraind met schaken en de laatste maanden nog eens extra door met z'n moeder te gaan bridgen. Stel je voor, bridgen en dan ook nog eens met je moeder!

Mijn moeder zou zeggen: 'die heeft vast de hersens van zijn moeder.' Bij haar moet altijd alles van anderen komen, nooit van jezelf. Was dat maar waar. Kon ik tenminste flink naar anderen wijzen.

Terwijl de meester de uitslag aan de klas voorleest, kijkt Floris zo vals naar me. 'k Denk: 'Straks gaat-ie nog bijten of janken'. Gelukkig geen van tweeën.

Vlak voor de bel vraagt m'n mees of ik straks het bord nog even wil schoonmaken. Meestal is dat voor straf, maar dat kan het niet zijn. Terwijl ik sta te vegen, zegt hij: 'Jacco, zeg maar tegen je moeder dat je van mij met zo'n score naar het gym mag. Gefeliciteerd.'

En dan vraagt hij nog: 'Wil je dan misschien weer Janus heten, want zo'n godennaam past daar wel.'

Mees kijkt erbij alsof hij een grap maakt, maar die is dan zwaar mislukt. Ik blijf hard doorvegen, maar zeg met m'n hoofd naar het bord: 'Zeker weten van niet!'

Maar ik ga mooi wel naar het gym. Zeker weten van wel!

3

JANUSKOP

Nou, wat zal ik zeggen. Op't gym ging het meteen mis, en niet zo'n beetje ook. Daardoor ben ik nou weer Janus of nog erger: Januskop. En het begon hartstikke goed. Echt waar!

In de introductieles had m'n mentor vier woorden op het bord gezet: Aphrodite, Zeus, Olympus, reflecteren.

Iedereen zit met grote vraagogen, hij zit te lachen. En wat doet m'n mentor? Hij vraagt of wij weten hoe je de eerste twee namen moet uitspreken. Iedereen proberen, maar steeds fout.

Ik wist het van m'n vader, dus na een tijdje steek ik toch m'n hand op en zeg het meteen goed. Afrodietè en dzuis.

M'n mentor is helemaal blij met me en zegt: 'heel goed, ehm ...'

'Jacco', vul ik in.

Hij kijkt alle tweeëndertig namen langs - ja, 't is vollebak op't gym - en zegt: 'Jacco. Wat leuk, ik lees hier dat je eigenlijk Janus heet.'

Eenendertig leerlingen beginnen te lachen.

Wat een bofferd ben ik! Geeft m'n mentor Latijn en mythologie, dus weet hij alles over klassieke goden. Begint meteen een heel verhaal over Janus, die twee gezichten heeft en dat je dat zo mooi op oude munten kunt zien: een Januskop die twee kanten opkijkt. Nog harder lachen door alle leerlingen, op een na.

Floris, die achter me zit - ja dat is dubbelboffen - en nu Floris-Jan wordt genoemd door die bridge-moeder van hem, begint me tegen m'n schenen te schoppen. Intussen is m'n hoofd flink rood geworden.

Roept Floris(-Jan) valshard door de klas: 'Wat een rooie kop krijg je, Janus, echt een Januskop!'

Ik word zo kwaad op dat rotjoch. Ik draai me woedend om, probeer hem een kledder in z'n gezicht te geven en zeg: 'Kap ermee, Kloris!'

Mentor kijkt me kwaad aan. Vertelt de hele klas: 'Dit geeft geen pas en zeker niet voor een Janus, want die brengt vrede.'

Is m'n vader weg, word ik er nog mee lastig gevallen, van voren en van achteren!

Tja, en zo zeurt m'n mentor nog een tijdje door dat we ons niet moeten gedragen als die Griekse goden op de top van de Olympus. Want die vochten de hele boel bij elkaar. Nee, we zitten op het gym om "te leren reflecteren", net als Socrates en al die andere beroemde filosofen.

De klas hangt stralend aan z'n lippen en ik zit in elkaar gedoken in m'n bank. Met achter mij Kloris die geniepig almaar 'Januskop, Januskop' zit te fluisteren.

Ik droom stilletjes dat ik hem zo'n beuk op z'n bakkes geef, dat hij twee breedbek-bruggen nodig heeft, onder en boven. Dat is lekker bruggen!

't Gym is helemaal niet boeiend! Man, dat had ik echt niet gedacht. Godenverhalen leuk en spannend? Reken maar van niet! In elk geval niet zoals m'n mentor erover vertelt. Als hij er al tijd voor wil maken, want hij gebruikt dat uur stiekem ook voor Latijn. Onze klas 'ligt achter op het programma'.

Eigenlijk is m'n mentor alleen maar leuk als hij "Uterechs praot". Hij komt uit "Utrech", zegt hij zelf. Pas draaide een jongen zich om en toen zei hij: 'Draoi niet zo met je kont, maan. Doet dat maor aas je achttien ben. Gaot aon de slaag, raore zaak pe-taot, aandere krijg-ie klaappies van de baos op je achterkaant.'

Toen moest ik zo verschrikkelijk hard lachen.

Zegt m'n mentor: 'Effe dimme, Jaonus.'

Dat was dus niet leuk meer. Maar toen moesten de anderen pas lachen, zeker toen Kloris er nog eens een "Jaonuskop" overheen gooide.

En wat doet m'n mentor? Die lacht hard mee!

Hij praat alleen maar Utrechts als er iemand een beetje zit te klooiën. Maar dat gebeurt bij hem bijna

nooit. Die man is streng! Dat hou je niet voor mogelijk.

In de andere lessen haalt iedereen dat dan weer in. Dan is onze gymklas net een ballenbak, maar zonder ballen. Dus stuiteren ze allemaal zelf maar door elkaar. Boeken, pennen, boeren, scheten, scheldwoorden, alles vliegt door het lokaal. Je houdt het niet voor mogelijk.

En die docenten - met alle respect, maar het zijn bijna allemaal vrouwen - weten echt niet wat ze ermee aan moeten. Zitten aan hun tafel een lesuur lang naar ons te kijken, zoals mijn moeder mij wel eens aankijkt. Als ze het erover heeft hoe het was toen ik er nog niet was en m'n vader nog wel.

Pas geleden is onze Franse lerares weggelopen. Ze had al wekenlang elke les op ons zitten schelden, in het Frans, want alles moet "En Français!" Zoals elke les zit Floris me weer eens akelig dwars. Na een tijdje heb ik het zo gehad met dat joch. Ik draai me om, gooi z'n etui tegen hem aan en zeg: 'Hou nou eindelijk eens op, Kloris!'

Roept zij van voor de klas vandaan naar me: 'En Français, Zjanúús!'

Ik word zó kwaad, dat ik naar haar uitval en haar uitmaak voor wat ze steeds naar ons roept.

Ze trekt wit weg, staat op en mompelt: 'C'est affreux!'

Zegt Kloris hard vanachter mijn rug: 'Vous êtes affreux!'

Ze kijkt me aan alsof ik het gezegd heb, pakt haar tas terwijl ze nog zachtjes zegt 'c'est affreuse!' en loopt voor de klas uit de gang op. Nooit meer teruggekomen.

Daarna moet ik bij m'n mentor komen omdat hij gehoord heeft dat ik "de klas aangezet heb tot brutaal gedrag."

En als ik hem vertel hoe het gegaan is, moet ik "het niet op medeleerlingen afschuiven, en zeker niet op Floris-Jan, want dat is een van onze beste leerlingen."

Waarom krijg ik op m'n donder, zelfs als ik het niet gedaan heb, en komen die anderen er mee weg? Dat vraag ik me dikwijls af. Ik word er helemaal moedeloos van.

Je begrijpt hoe Nico, de vervanger, door onze klas behandeld wordt nadat de onderdirecteur hem heeft voorgesteld met de opmerking dat hij hoopt op een goede samenwerking tussen Nico en de klas. Verbeeld ik het me of kijkt hij mij daarbij waarschuwend aan?

In de pauzes loopt m'n hoofd om en ik loop mee. 'k Heb dan helemaal geen zin om bij de studjes van het gym te gaan staan. Me zeker door Kloris ook in de pauze laten afzeiken terwijl de rest stom staat te lachen. Mooi niet. En anderen zien je aankomen! Kort geleden loop ik weer eens in m'n eentje om de school heen en zie hoe een stel vmbo-ers de Smart

van een leraar van voren optillen en op z'n kont rollen. Dat is gaaf. Ik denk 'zal ik het doen? Meedoen?' Voordat ik tijd heb om echt na te denken loop ik er op af en zeg: 'Kan ik effe helpen?'

Ze stoppen met wiebelen, kijken me vies aan en roepen 'Fuck off, man! Go shit yerself!' En dan schommelen ze hardlachend weer verder met het autootje tot er zelfs geen twee mensen meer in kunnen. Die boodschap is duidelijk. Gelukkig gaat de bel en kan ik weer naar binnen. Alsof het daar leuker is.

Weet je, 'k weet het wel en toch weet ik het ook weer niet. 'k Bedoel, het gym is niks voor mij, echt helemaal nikser dan niks, maar wat dan wel?

De onderdirecteur denkt dat hij het goed weet. M'n moeder en ik moeten bij hem komen om over mij te praten. Wij in onze nette kleren naar hem toe. Het ziet er niet uit, maar het moet van m'n moeder. Zit m'n mentor er ook. Nou, dan weet ik wel hoe laat het is.

'k Moet je heel eerlijk zeggen, ik heb de helft niet gehoord. Iets over "gebrek aan motivatie en niet de juiste mentaliteit voor het gymnasium" en m'n mentor die zegt dat hij dat "vanuit de les kan bevestigen". En m'n moeder maar huilen. Allebei d'r mouwen hartstikke nat van het tranen wegvegen en d'r neus afvegen, want ze was "even" haar zakdoekjes vergeten.

Als ze hoort dat ik naar de T-stroom van het vmbo “mag” (en anders ‘is er geen plaats voor Janus op deze school’) kan ze alleen maar huilend uitbrengen: ‘Je vader zou verschrikkelijk teleurgesteld zijn als hij dit wist’.

Nou, mooi dan dat hij er niet is en het daarom ook niet weet. Zit het ook een keer mee dat m’n vader weg is.

Het vmbo iets voor mij? Ik weet het niet. Ben bang van niet. ‘k Weet eigenlijk maar één plek waar het goed voelt en dat is echt een droomplek.